Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Holevițcaia Liudmila

Dosarul nr. 3r-385/25

2-23036643-02-3r-02072025

D E C I Z I E

16 februarie 2026 mun. Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componența:

Președintele completului, judecător Sîrbu Victoria

judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

examinând fără participarea părților, recursul declarat de avocatul Maștalin Tatiana, în interesele lui Titoi Ion,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 29 aprilie 2025,

emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea înaintată de Titoi Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei

La 13 martie 2023, Titoi Ion, s-a adresat în judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând obligarea CTAS Strășeni și CNAS de a-l înregistra ca pensionar pentru a-i fi calculată, recalculată și achitată pensia în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, inclusiv pentru perioada aflării în detenție în Republica Italia.

În ședința de judecată fixată pentru data de 02 octombrie 2024, reclamantul s-a prezentat, acestuia fiindu-i adusă la cunoștință data, ora și locul următoarei ședințe de judecată și totodată i s-a comunicat despre necesitatea concretizării obiectului contenciosului.

În ședințele de judecată fixate pentru 04 februarie 2025, 14 aprilie 2025, participanții în proces nu s-au prezentat.

Prin notificarea din 04 februarie 2025, s-a acordat părții reclamante un termen suplimentar în vederea concretizării pretențiilor acțiunii și formularea pretențiilor cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil cu care reclamantul nu este de acord și a deciziei emise în procedura prealabilă.

Soluția instanței de fond

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 29 aprilie 2025, în conformitate cu 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, acțiunea înaintată de Titoi Ion, a fost declarată inadmisibilă.

Solicitarea recurentului

La 16 iunie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 242 Cod administrativ*), avocatul Maștalin Tatiana, acționând în interesele lui Titoi Ion, a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 29 aprilie 2025, solicitând anularea încheierii, cu trimiterea cauzei pentru examinare în prima instanță.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat că la 13 martie 2023, Titoi Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale. Acesta a fost asistat de un apărător în baza unui contract de asistență juridică, fiind obligat să-și concretizeze cerințele în ședința din 02 octombrie 2024. Ulterior, reclamantul a încercat să contacteze apărătorul pentru prezentarea cerințelor concretizate, însă acesta nu a răspuns la apeluri.

De altfel, recurentul a subliniat că el nu a fost informat despre necesitatea depunerii cerințelor concretizate și nici despre ședințele de judecată din 04 februarie 2025 și 14 aprilie 2025, considerând că apărătorul continuă să îl reprezinte și să se conformeze cerințelor instanței. El a încredințat integral avocatului gestionarea procesului, apreciind că acesta are responsabilitatea reprezentării sale.

Recurentul susține că încheierea contestată urmează a fi casată, întrucât i-a fost îngrădit accesul la justiție prin lipsa asistenței juridice efective, or, neîndeplinirea obligațiilor de către apărător, inclusiv neprezentarea în instanță și neconcretizarea cerințelor, a dus la nesoluționarea cauzei, reclamantul fiind în imposibilitatea de a se conforma cerințelor instanței.

Suplimentar, recurentul a menționat că după primirea încheierii contestate, a solicitat desemnarea unui apărător din oficiu, de altfel, având o pensie de 1.600 lei, instanța trebuia să-i asigure din oficiu asistență juridică imediat după încetarea reprezentării de către avocatul contractat. Din aceste motive, consideră că nu a beneficiat de asistență juridică calificată și nu a depus cerințele concretizate în termenul stabilit.

Aprecierea instanței de recurs

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de părți și a materialelor din dosar, Colegiul judiciar apreciază recursul ca fiind întemeiat și care urmează a fi admis, iar încheierea judecătorului instanței de fond anulată, din considerentele ce succed.

Conform art. 241 Cod administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs, pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. c), (2) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere. Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Din înscrisurile dosarului rezultă că Titoi Ion, s-a adresat în judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând obligarea CTAS Strășeni și CNAS de a-l înregistra ca pensionar pentru a-i fi calculată, recalculată și achitată pensia în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, inclusiv pentru perioada aflării în detenție în Republica Italia.

Totodată, instanța de recurs reține că în urma studierii lucrărilor cauzei, instanța de fond i-a comunicat reclamantului despre necesitatea concretizării obiectului acțiunii, or prin notificarea din 04 februarie 2025, s-a acordat avocatului Balmuș Ștefan, care acționează în interesele lui Titoi Ion, un termen suplimentar în vederea concretizării pretențiilor acțiunii și formularea pretențiilor cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil cu care reclamantul nu este de acord și a deciziei emise în procedura prealabilă.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 29 aprilie 2025, acțiunea înaintată de Titoi Ion a fost declarată inadmisibilă, în conformitate cu 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ - (*Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 - Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege*).

Efectuând controlul judiciar asupra încheierii primei instanțe, completul specializat constată că prima instanță a ajuns la o concluzie prematură, precum că prevederile de respectare a procedurii prealabile au fost ignorate de către parte.

Astfel, cu referire la prevederile art. 208 alin. (1)-(5) Cod administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă,

cu excepțiile prevăzute de lege. Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deși termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acțiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terț. Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual. O acțiune în realizare se admite numai dacă reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere prin care a solicitat realizarea, tolerarea sau omiterea unei acțiuni. O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

La caz, deși prima instanță a ridicat în prezenta speță problema respectării remediului extrajudiciar, Completul de judecată reține că instanța de fond, s-a bazat inclusiv pe faptul că partea reclamantă (reprezentantul părții reclamante) nu și-ar fi concretizat pretențiile în termenul stabilit.

Astfel, Colegiul susține că instanța a ignorat circumstanțele esențiale cu privire la lipsa unei apărări juridice efective, or în mod concret, după ce avocatul contractat Balmuș Ștefan a comunicat încetarea reprezentării, instanța nu a întreprins măsuri pentru a asigura continuitatea apărării, deși era evident că reclamantul nu mai beneficia de asistență juridică calificată.

De altfel, obligația instanței nu se limitează la citarea formală a părții, ci presupune asigurarea unei proceduri efective, care să permită părții să-și exercite real drepturile procesuale.

În speță, reclamantul Titoi Ion nu a avut posibilitatea reală de a înlătura neajunsurile invocate de instanță (inclusiv concretizarea cerințelor), tocmai din cauza lipsei de asistență juridică după retragerea avocatului.

Mai mult, acordarea unui termen suplimentar în temeiul art. 219 alin. (2) Cod administrativ nu poate fi considerată suficientă în condițiile în care reclamantul nu avea capacitatea efectivă de a valorifica acest termen fără sprijin juridic. Instanța trebuia să țină cont de situația materială a reclamantului și de faptul că acesta a rămas neasistat, intervenind pentru desemnarea unui apărător din oficiu.

În ceea ce privește concluzia cu privire la nerespectarea procedurii prealabile, aceasta este de asemenea formală și insuficient analizată, or în lipsa unei apărări efective l-a privat pe Titoi Ion de posibilitatea de a clarifica dacă procedura prealabilă a fost sau nu respectată, de a formula cerințe corespunzătoare sau de a invoca eventuale excepții de la obligativitatea acesteia.

Prin urmare, instanța de fond a examinat cauza într-un cadru pur formal, fără a asigura garanțiile unui proces echitabil, ceea ce a condus la o soluție de inadmisibilitate pronunțată prematur și disproporționat.

În consecință, întru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil și accesul la justiție pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime instanța de recurs concluzionează asupra necesității admiterii recursului declarat de către avocatul Maștalin Tatiana, în interesele lui Titoi Ion, cu anularea actului judecătoresc contestat și remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, la faza de primire, astfel încât instanța de fond să elucideze aspectele legalității actelor în privința cărora procedura prealabilă a fost respectată.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Maștalin Tatiana, în interesele lui Titoi Ion.

Se anulează încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 29 aprilie 2025, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea înaintată de Titoi Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, cu remiterea cauzei spre rejudecare la faza de primire, în aceiași instanță și complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei